

**KULTŪROS PAVELDO
DEPARTAMENTAS**

prie Kultūros ministerijos

KAIP TVARKYTI ĮSIGYTĄ NEKILNOJAMĄJĮ KULTŪROS PAVELDO OBJEKTĄ?

Šnipiškių g. 3, LT-09309 Vilnius
85 273 42 56 | centras@kpd.lt
www.kpd.lt

NUO KO PRADĖTI ĮSIGYTO NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO TVARKYMO DARBUS?

Pirmiausia reikėtų pradėti nuo savininko apsisprendimo, ką kultūros paveldo objekte norima atlikti. Gavus projektavimo sąlygas, parengti tvarkybos darbų ir statinio projektus (jei konkrečiu atveju privaloma pagal Statybos įstatymą), o gavus leidimus – atlikti projekte (-uose) numatytus darbus.

KAS YRA TVARKYBA? KUO TVARKYBA SKIRIASI NUO STATYBOS?

Darbai nekilnojamojo kultūros paveldo objekte, susiję su jo vertingųjų savybių išsaugojimu, yra tvarkybos darbai, o darbai, nesusiję su jų išsaugojimu, – tvarkomieji statybos darbai.

Tvarkybos darbus apibrėžia Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (2 str. 34 dalis). Tai nekilnojamajam kultūros paveldui išsaugoti atliekami darbai: taikomieji tyrimai, remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas, šių darbų planavimas ir projektavimas. Šie darbai atliekami pagal specialias technologijas, užtikrinančias autentiškumo išsaugojimą ir pagal Kultūros ministro tvirtinamus paveldo tvarkybos reglamentais nustatytus reikalavimus.

Statybos darbus kultūros paveldo objekte, jo teritorijoje, kultūros paveldo vietovėje ar apsaugos zonoje apibrėžia Statybos įstatymas (2 str. 90 dalis). Tai darbai, atliekami statant (montuojant, tiesiant) naują, rekonstruojant, remontuojant ar griaunant esamą statinį (žemės kasimo, mūrijimo, betonavimo, montavimo, pamatų ir stogų įrengimo, stalių, apdailos, įrenginių paleidimo ir derinimo).

Statybos darbai skirstomi į *bendruosius* (žemės darbai, statybinių konstrukcijų staty-

bos ir montavimo darbai) ir *specialiuosius* (kiti statybos darbai). Specialiųjų darbų rūšys nustatomos normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose.

Į KĄ REIKIA KREIPTIS, NORINT PRADĖTI STATYBOS IR TVARKYBOS DARBUS KULTŪROS PAVELDO OBJEKTE ARBA JO TERITORIJOJE?

Norint pradėti tvarkybos arba statybos darbus kultūros paveldo objekte, reikia kreiptis į Kultūros paveldo departamento (KPD) teritorinį skyrių, pateikiant prašymą (tvarkybos ir statybos darbams jie yra skirtingi).

Tvarkybos darbų atveju KPD išduoda archeologinių tyrimų ir tvarkybos darbų leidimus su atitinkamais reikalavimais; tolesnius veiksmus apibrėžia Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas. Prašymus leidimams gauti galima užpildyti internete per Kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinę sistemą (KPEPIS) – www.kpepis.lt.

Leidimai **statybos darbams** kultūros paveldo objektuose išduodami Statybos įstatymo nustatyta tvarka.

AR GALIMA GAUTI KOMPENSACIJAS UŽ ATLIKTUS TVARKYBOS DARBUS?

Gali būti kompensuojamos taikomųjų tyrimų, tvarkybos darbų / tvarkomųjų paveldosaugos darbų ir jų projektavimo išlaidos. Kompensuojamos visuomenei prieinamų lankyti kultūros paveldo objektų šių tvarkybos darbų / tvarkomųjų paveldosaugos darbų išlaidos: tyrimų, avarijos grėsmės pašalinimo, konservavimo ir restauravimo. Kompensacijos išmokamos teikiant prašymus Kultūros paveldo departamentui (iki einamųjų metų lapkričio 10 d.) per www.kpepis.lt.

KAS GRESIA NESILAIKANT STATYBOS IR TVARKYBOS REIKALAVIMŲ?

Už tvarkybos reikalavimų pažeidimus taikomos NKPAJ 31 str. Konkretus baudos dydis nustatomas atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, mastą, atsakomybę lengvinančias, sunkinančias aplinkybes ir kitas reikšmingas aplinkybes.

Už statybos reikalavimų pažeidimus taikomos Statybos įstatyme (52–65 str.) numatytos baudos.

KOKIUS ĮSIPAREIGOJIMUS TURI VYKDYTI KULTŪROS PAVELDO OBJEKTO AR KULTŪROS PAVELDO VIETOVĖS VALDYTOJAS?

Pabrėžtina, kad kultūros paveldo objektas ar kultūros paveldo vietovė visuomenei svarbūs kaip jos kultūrinis turtas, jo atgaivinimas svarbus visuomenės pilietiškumo, jos tautinio tapatumo, socialinės ir ekonominės gerovės, nacionalinio saugumo ir kitais požiūriais. Todėl įsigydamas, pertvarkydamas kultūros paveldo objektą, jo valdytojas įsipareigoja užtikrinti kultūros paveldo objekto prieinamumą, kad visuomenė jį galėtų lankyti ir su juo susipažinti. Jei kultūros paveldo valdytojas šio įsipareigojimo nevykdo, įstatymų numatyta tvarka Vyriausybė turi teisę perimti kultūros paveldo objektą.

